

INTERVIEW MET HEDY D'ANCONA

Over morele discussies doen we hier altijd jaren

1 mei 2019, Bertie Fokkelman en Lidy Schoon

Terwijl buiten acrobatische toeren worden uitgehaald voor de podiumopbouw van het Vrijheidsconcert aan de Amstel, drinken we binnen thee uit Peter Rabbit kopjes bij Hedy d'Ancona, vooraanstaand PvdA-politica en grande dame van de emancipatie. We zijn benieuwd naar haar mening over een waardig levenseinde in eigen regie.

In 2012 maakte ze deel uit van Uit Vrije Wil, een groep bekende Nederlanders die zich beijverde voor de legalisatie van hulp aan ouderen die hun leven voltooid achten. Hun burgerinitiatief Voltooid Leven kreeg in korte tijd meer dan 100.000 steunbetuigingen zodat het in de Tweede Kamer besproken werd. Door hun toedoen is er nu het wetsvoorstel Voltooid Leven van D66 dat waarschijnlijk dit najaar ingediend gaat worden, als het tenminste niet in een la blijft liggen.

Hedy: “Ik heb er weinig fiducia in dat deze wet er komt onder dit kabinet met fundamentalistische christenen. Het kabinet zit op de lijn dat het ervaren van een voltooid leven valt te voorkomen. Er worden miljoenen gestoken in het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen en het vergroten van zelfredzaamheid. Het lijkt me zinniger om de bezuinigingen in de thuiszorg ongedaan te maken”. Het huidige onderzoek van de regering naar de groep mensen die van een wet voltooid leven gebruik zou maken, ziet ze als een vorm van rekken. Zo hoeft Den Haag in deze kabinetsperiode die formeel loopt tot 2021 geen beslissing te nemen. “Maar”, zegt ze berustend, “over morele kwesties doen we hier altijd jaren, denk maar aan de euthanasiewet of de abortuswet”.

Zelf is Hedy lid van de NVVE (Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levensende) en besprak ze haar wensen met de huisarts. Ze betreurt het dat de CLW niet door kon gaan met de verstrekking van het laatstewilmiddel en hoopt dat het eens beschikbaar komt. Maar eigenlijk is ze niet geïnteresseerd in haar eigen levenseinde. Het leven is interessanter en dat probeert ze over te brengen op anderen. Op dezelfde wijze als ze zich vroeger beijverde voor de zelfontplooiing en de zelfbeschikking van vrouwen, voert ze nu actie voor de emancipatie van ouderen.

In de Socrateslezing van Humanitas betoogde Hedy dat het tijd is voor een herwaardering van de ouderdom. Hedy: “Nee, ik doel hier juist niet op de paternalistische ideeën van het manifest Waardig ouder worden van de ChristenUnie, dat is huiveringwekkend. Het idee dat ouderdom gelijkstaat aan zieligheid, eenzaamheid en verval is een verkeerde beeldvorming. Ik ben voorstander van gelijke behandeling van ouderen, maar zeker geen positieve discriminatie. Want ook zij moeten geïnteresseerd blijven en hun respect verdienen”. Zo stimuleert ze, als ambassadeur van Lang Leve Kunst, een initiatief van het Fonds Cultuur Participatie, dat ouderen zich kunnen ontplooiën in takken van kunst waar ze vroeger nooit tijd voor hadden. Op een professionele manier kunst en cultuur beoefenen, verhoogt hun leefplezier en de kwaliteit van leven en laat zien dat ze een levensecht en serieus talent hebben. 450 duizend ouderen doen hier al aan mee!

Daarbij ontstaan er gelukkig ook nieuwe zorgconcepten waarin ouderen de eigen regie houden en eigen baas blijven ondanks de beperkingen die ouder worden vaak met zich meebrengt. Hedy wijst in dit verband op een verzorgingshuis in Weesp voor patiënten met de ziekte van Alzheimer waar alles erop gericht is om de bewoners te activeren en

mee te laten doen. Dit is geen privé-instelling maar een gewone AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). Dat maakt het juist buitengewoon. Het blijft problematisch dat deze mensen, als ze de wil daartoe niet meer kunnen uiten, niet geholpen kunnen worden met hun levenseinde. Ook al hebben ze vroeger wel de daarvoor benodigde papieren ondertekend. Voor euthanasie is een blijvend volgehouden wens nodig. In alle andere gevallen is een zelfgekozen levenseinde een logische conclusie, vervolgt Hedy, maar dit is nog steeds zo'n taboe dat zelfs omroep Max het niet aandurft hierover op een open en ontspannen wijze te informeren. Er is nog een lange weg te gaan.

De focus van Hedy voor een zelfgekozen dood ligt bij ouderen. Bij het burgerinitiatief Uit Vrije Wil lag de leeftijdsgrens bij 70 jaar. Op onze vraag hoe zij aankijkt tegen een leeftijdsgrens van 18 jaar, het moment van volwassenheid om te stemmen en het rijbewijs te halen, reageert ze afwijzend. Daar heeft ze zich niet mee beziggehouden en wil ze er ook geen uitspraken over doen.

Dan gaat de bel, tijd voor de volgende afspraak. Een fotografe komt langs voor een fotosessie. Met haar grote maatschappelijke betrokkenheid staat de 81-jarige Hedy nog volop in het leven. We nemen afscheid en wensen elkaar succes met het bereiken van onze doelen: een zinvolle ouderdom en voor daarna een levenseinde in eigen regie.

[Lees ook andere berichten](#)